

HARIDUSE RAHVAKOMISSARIAADI TEATAJA

AMETLIK AJAKIRI

Ilmub tarviduse järgi.

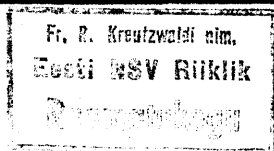
Toimetuse asukoht ja aadress: Tallinn, Hariduse Rahvakomissariaat (Tõnismägi 11). Tel. 453-49

Nr. 27.

6. juunil 1941.

Nr. 27.

- Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti NSV rahvahariduse süsteemi ja õppeasutiste tegevuse aluste kohta.
- Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus lasteadeade ülalpidamise jooksvate kulude osalise tasumise kohta lastevanemate poolt.
- Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus avalike kontsertide ja estraadiettaekannete korraldamise kohta.
- Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti NSV Hariduse Rahvakomissariaadi Kolleegiumi koosseisu täiendamise kohta.
- Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Teadusliku Uurimisinstituudi asutamise kohta Tartu Riikliku Ülikooli juures.
- Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus riiklikule krediidile ja hoituasjandusele kaasaaitamise komisjonide ülesannetest töötajate kollektiivse elukindlustuse alal.
- Hariduse Rahvakomissariaadi ja ELKNÜ KK 1941. a. 2. juuni ringkiri nr. 3199 21. juuni pöörde tähistamisest.
- Hariduse Rahvakomissariaadi Poliithariduse Osakonna 1941. a. 29. mai teadaanne raamatukogunduse kursuste ja raamatukoguhoidjate kutseksamite asjas 1941. a.
- Hariduse Rahvakomissariaadi Kooliosakonna 1941. a. 2. juuni ringkiri nr. 3195 lastekodude suvise tegevuse korraldamise asjas.

AMETLIK OSA.

PE 14641

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
m ä ä r u s

Eesti NSV rahvahariduse süsteemi ja õppeasutiste tegevuse aluste kohta.

ENSV T 1941, 55, 867.

I.

§ 1. Eesti NSV rahvahariduse süsteem on ühtne NSV Liidu rahvahariduse süsteemiga.

§ 2. Alg-, kesk-, kutse- ja kõrgema hariduse ülemineku lõpuleviimine Nõukogude rahvahariduse süsteemile teostatakse põhiliselt 1941/42 õppeaastal, taotledes üldist keskharidust linnades ning töölisasulates ja seitsmeaastast üldharidust maal.

§ 3. Kõrgeimaks juhiseks rahvahariduse süsteemi kujundamisel, õppeasutiste tegevuse aluste määramisel ja õppetöö korraldamisel on Valitsuse ja Partei määrused.

§ 4. Õppeasutiste, poliithariduslike asutiste ja rahvahariduse organite kogu õppe- ja kasvatustöö aluseks on kommunistliku kasvatuse põhimõtted.

§ 5. Õppejõududeks võivad olla vastava haridusega ja pedagoogilise ettevalmistusega isikud.

Pedagoogilise ettevalmistusega isikuid, kes on teenistuses õppeasutistes õppejõududena, võib määrata muule, nende erialale mittevastavale, tööle ainult Hariduse Rahvakomissari loal.

§ 6. Õppimine õppeasutistes on noortele vastavas eas kohuslik. Kuni uute sellekohaste korraldusteni kestab koolikohustus laste 8 eluaastast kuni 7 klassilise üldharidusliku kooli lõpetamiseni või kuni 16 aastaseks saamiseni.

§ 7. Maakondade, linnade, valdade ja alevite täitevkomiteed on kohustatud hoolitsema koolikohustuse teostamise eest ja looma soodsaid tingimusi noortele õppimise võimaldamiseks.

§ 8. Laste vanemad ja laste eest hoolitsejad, kes on süüdlased nende hoole all olevate laste korras kooliskäimises, langevad trahvi alla kuni 100 rublani. Trahvi määravad vastavate linnade, valdade ja alevite täitevkomiteed, niivõrd kui see ei ole pandud koolide vastavatele organitele. Määratud trahv nõutakse sisse administratiivkorras.

§ 9. Õppeasutiste korralduse põhialuseks on üldharidusliku ühtluskooli põhimõte.

Üldhariduslik kool jaguneb oma struktuurilt kolme tüüpi: 1) algkool (I—IV õppeaastad); 2) mittetäielik keskkool (I—VII õppeaastad); 3) keskkool (I—X õppeaastad).

Tähendatud tüüpide koolid töötavad täieliku või osalise klasside arvuga.

§ 10. Üldhariduslike koolide asutamine toimub plaani kohaselt, mille kinnitab Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu. Nende koolide võrk kujundatakse selliselt, et oleks kindlustatud üldine koolikohustuse teostamine ja üldhariduse saamine.

Üldhariduslike koolide võrgu teostab Hariduse Rahvakomissar kinnitatud plaani järgi.

§ 11. Kinnitatud võrgus ettenähtud koolide asutamine, avamine, varustamine, üldse nende majandamise eest hoolitsemine on kohalike riigivõimu-organite ülesandeks.

§ 12. Hariduse Rahvakomissar määrab üldhariduslike koolide õppe- ja kasvatustöö ligemad alused, kinnitab õppe- ja tunnikavad ning põhikirjad, reguleerib kursuse lõpetamise ja tunnistuste väljaandmise korra ja annab juhendeid ja käskkirju nende õppeasutiste tegevuse suunamiseks ja ülesannete edukaks täitmiseks.

§ 13. Töötava rahva hariduse ja kommunistliku kasvatusesüsteemis omandab erilise tähtsuse poliithariduslike asutiste töö. Nende asutiste ülesandeks on töötava rahva kasvatamine ja edasiharimine kultuurilise ja majandusliku ülesehitamise huvides kultuuritaseme, kommunistliku teadvuse ja võimete tõstmise kaudu.

Poliithariduslike asutiste tegevuse ligemad alused ja põhimõtted määrab Hariduse Rahvakomissar.

§ 14. Kutsehariduse põhiliseks sihiks on noorte ettevalmistamine majanduslikule ülesehitustööle, töötavale rahvale tootmise, tehnilise ja agronoomilise õpetuse organiseerimine ning tööjõureservide ettevalmistamine ja kasvatamine.

§ 15. Kutsehariduslike õppeasutiste ja erikoolide tegevust juhivad alluvuse kohaselt vastavad rahvakomissarid ja vastavate keskasutiste juhatajad.

§ 16. Kõrgemate õppeasutiste, nende hulgas ka kõrgemate pedagoogiliste õppeasutiste ülesanded ja tegevuse alused määratakse nende põhikirjadega, mis kinnitatakse vastavate organite poolt.

Pedagoogiliste keskkõppeasutiste ning pedagoogiliste kursuste ja täienduskoolide asutamise ja nende tegevuse alused ning õppe- ja kasvatustöö korralduse määrab Hariduse Rahvakomissar.

§ 17. Vastavatel rahvakomissaridel ja vastavate keskasutiste juhatajatel on õigus anda juhendeid ja käskkirju käesoleva määruse teostamiseks.

II.

Käesolev määrus jõustub 1. augustist 1941. Samast ajast kaotavad kehtivuse:

- 1) Avalikkude algkoolide seadus (SK VI 1938, 1, 3; ENSV T 1940, 26, 285);
- 2) Keskkoolide seadus (RT 1940, 103, 1026);
- 3) Kutsehariduslikkude õppeasutiste seadus (SK VI 1938, 1, 6);
- 4) Merekoolide seadus (SK VI 1938, 1, 11);
- 5) Õpetajate seminaride seadus (SK VI 1938, 1, 8);
- 6) Pedagoogiumide seadus (SK VI 1938, 1, 9);
- 7) Rahvakultuuri ja rahvahariduse nõukogu seadus (SK VI 1938, 1, 2);
- 8) Koolide põllumajapidamiste korraldamise seadus (SK VI 1938, 1, 7);
- 9) Koolimajade Ehituslaenu Fondi seadus (SK VI 1938, 1, 15).

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Esimehe as. O. S e p r e.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitseja H. H a b e r m a n.

Tallinn, 20. mail 1941. Nr. 931.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu m ä ä r u s

lasteaedade ülalpidamise jooksvate kulude osalise tasumise kohta lastevanemate poolt.

ENSV T 1941, 54, 847.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab riigi eelarve korras ülalpeetavate lasteaedade kulude osalise tasumise kohta lastevanemate poolt järgmist:

1. Määrata kindlaks järgmine tasuskaala lastevanematele langevatest osalistest lasteaedade ülalpidamise jooksvatest kuludest, mida lastevanemad on kohustatud tasuma oma laste pealt:

Ühe perekonnaliikme peale langev keskmine kuuteenistus	Tasu suurus protsentides lasteaia ülalpidamise jooksvatest kuludest iga lapse kohta, mida tasub lapsevanem
kuni 50 rbl.	26%
51—80 „	28%
81—110 „	30%
üle 110 „	35%

2. Lastevanemate poolt tasumisele kuuluvad summad määratakse kindlaks käesoleva määruse p. 1 alusel lasteaedade juhatajate poolt maakondade ja linnade rahvahariduse osakondade kinnitusel.

Maks tasutakse lastevanemate poolt 2 nädala peale ette ja nimelt kaks korda kuus: 1.—5. ja 15.—20. kuupäeva vahel.

3. Perekonna teenistustasu arvestatakse ainult ema ja isa teenistustasust, nende puudumisel nende sugulaste teenistustasust, kelle ülalpidamisel on laps.

M ä r k u s. Pensionid ja alimendid, milliseid saavad vanemad lasteaias viibiva lapse eest, võetakse lapse lasteaias ülalpidamise tasu määramisel arvesse. Vanemate poolt makstavaid alimente arvestatakse perekonna üldteenistustasust maha.

4. Hariduse Rahvakomissaril on õigus anda juhendeid ja käskkirju käesoleva määruse teostamiseks.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Esimehe as. Ed. P ä l l.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitseja H. H a b e r m a n.

Tallinn, 21. mail 1941. Nr. 935.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu

m ä ä r u s

avalike kontsertide ja estraadiettekannete korraldamise kohta.

ENSV T 1941, 54, 849.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Igasuguste avalike kontsertide ja estraadiettekannete korraldamine kutseliste kontsertkunstnike ja estraadiartistidega Eesti NSV piirides toimub Eesti NSV Riikliku Filharmoonia või selle kohapealsete esinduste kaudu.

2. Organisatsioonid, kel on kas nende põhikirja alusel või Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Kunstidevalitsuse erietsusel lubatud korraldada avalikke ettekandeid kunstilise isetegevuse korras (ametiühingud, kultuurklubid, kultuur- ja rahvamajad, õppeasutised jne.), ja ka teised organisatsioonid, kes ei kuulu Kunstidevalitsuse süsteemi, võivad korraldada kontserte ja muid ettekandeid kutseliste kontsertkunstnike ja estraadiartistide kaastegevusel ainult Riikliku Filharmoonia vahendusel, sõlmides viimasega vastava kokkuleppe.

3. Kontsertide ja estraadiettekannete korraldamine eraisikute poolt on keelatud.

4. Organisatsioonide finantsalade juhatajaile ja pearaamatupidajaile on keelatud toimetada igasuguseid rahalisi väljamakse kunstnikele esinemiste eest, mis on sündinud ilma Filharmoonia või selle kohapealsete esinduste nõusolekuta, või mitte kooskõlas Kunstidevalitsuse poolt kindlaksmääratud tasunormidega.

5. Kontsertkunstnike ja estraadiartistide tööjõu otstarbekaks ärakasutamiseks ja neile õiglase tasu kindlustamiseks kantakse kõik kutselised kontsertkunstnikud ja estraadiartistid, kes avaldavad sellekohast soovi ja saavad Kunstidevalitsuse vastavate erikomisjonide poolt tarvilise kunstilise kvalifikatsiooni, Kunstidevalitsuse juures peetavasse kutseliste kontsertkunstnike ja estraadiartistide registrisse ja nende esinemistasude normid määratakse kindlaks Kunstidevalitsuse Juhataja vastavate käskkirjadega kooskõlas NSVL RKN juures asuva Kunstidekomitee käskkirjaga 16. detsembrist 1940 nr. 752.

6. Kunstidevalitsuse registrisse kantud kutseliste kontsertkunstnike ja estraadiartistide tasunormid, mis on avaldatud Kunstidevalitsuse Juhataja käskkirjades ja tehtud teatavaks Riiklikule Filharmooniale, on kohustuslikud nii kunstnikele kui ka neid kasutavaile kontsertorganisatsioonidele.

7. Kunstidevalitsuse registrisse mitte kantud kunstnikele ja artistidele võib Riiklik Filharmoonia määrata esinemistasusid vaid kolmanda kvalifikatsioonikategooria normide alusel.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Esimehe as. Ed. P ä l l.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitseja H. H a b e r m a n.

Tallinn, 21. mail 1941. Nr. 945.

**Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
m ä ä r u s**

Eesti NSV Hariduse Rahvakomissariaadi Kolleegeiumi koosseisu täiendamise kohta.

ENSV T 1941, 54, 852.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Arvata Johannes-Rudolf Seilental Eesti NSV Hariduse Rahvakomissariaadi Kolleegeiumi koosseisu.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Esimehe as. Ed. P ä l l.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitseja H. H a b e r m a n.

Tallinn, 22. mail 1941. Nr. 952.

**Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
m ä ä r u s**

Teadusliku Uurimisinstituudi asutamise kohta Tartu Riikliku Ülikooli juures.

ENSV T 1941, 49, 744.

Teadusliku töö edendamiseks Eesti NS Vabariigis ENSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Asutada Tartu Riikliku Ülikooli juurde Teaduslik Uurimisinstituut.

2. Teadusliku Uurimisinstituudi töö alused ja korra määrab Hariduse Rahvakomissar.

3. Hariduse Rahvakomissaril on õigus selle määruse täitmiseks anda juhendeid ja käskkirju.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Esimees J. L a u r i s t i n.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitseja H. H a b e r m a n.

Tallinn, 6. mail 1941. Nr. 829.

**Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
m ä ä r u s**

riiklikule krediidile ja hoiuasjandusele kaasaaitamise komisjonide ülesannetest töötajate kollektiivse elukindlustuse alal.

ENSV T 1941, 51, 787.

Partei ja valitsuse poolt tarvitusele võetud paljude abinõude hulgas, mis on suunatud töötajate ja nende perekondade ainelise heaolu edasisele parandamisele, on töötajate kollektiivsel elukindlustusel suur tähtsus. Sihiga viia see elukindlustusviis laiadesse töötajate massidesse Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Teha ülesandeks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määruse alusel 10. aprillist 1941 nr. 634 maakondade, linnade ja valdade täitevkomiteede, kõigi ettevõtete, asutiste, kolhooside ja käsitööstuslike artellide juures Eesti NSV-s organiseeritavatele riiklikule krediidile ja hoiuasjandusele kaasaaitamise komisjonidele (ENSV T 1941, 41, 616):

- a) selgitada töötajatele kollektiivse elukindlustuse mõtet ja vajadust;
- b) organiseerida ettevõtetes, asutistes, kolhoosides ja käsitööstuslikes artellides elukindlustuskollektiive;
- c) teostada mass-agitatsioonitööd töötajate värbamiseks elukindlustuskollektiivide liikmeks;
- d) organiseerida elukindlustusmaksude õigeaegset kasseerimist;

e) anda töötajale informatsiooni kollektiivse elukindlustuse tingimustest ning abistada neid surma ja töövõimekaotuse juhtudel kindlustussumma saamiseks vajalike nõuete täitmisel.

2. Kohustada Rahanduse Rahvakomissari sms Keerdo't ning Eesti NSV Riikliku Kindlustuse Valitsuse Ülemat sms Käsper'it viima läbi kaasaaitamise komisjonide instrueerimist nende töö ülesannete kohta töötajate kollektiivse elukindlustuse alal.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Esimehe as. A. Kress.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitseja H. H a b e r m a n.

Tallinn, 5. mail 1941. Nr. 823.

Hariduse Rahvakomissariaadi ja ELKNÜ KK 1941. a. 2. juuni ringkiri nr. 3199 TRSN TK rahvahariduse osakondadele ja ELKNÜ maakonna ja linnakomiteedele 21. juuni pöörde tähistamisest.

21. juunil s. a. möödub aasta sellest päevast, mil kangelaslik eesti proletariaat EK(b)P juhtimisel on hävitanud kodanliku korra Eestis ja alustanud uue, õnneliku elu ülesehitamist.

Sel ajal, kui kogu maailmas möllab 2. imperialistlik sõda, oleme jäänud välja-poolle sõjast ja saavutanud suuri edusamme majanduslikul ja poliitilisel alal. Meie koolinoortel on võimalus rahulikult õppida ja koguda teadmisi nende rakendamiseks meie sotsialistliku kodumaa ülesehitusel.

Selleks, et väärikalt tähistada Nõukogude Eesti esimest aastapäeva, Hariduse Rahvakomissariaat ja ELKNÜ KK kohustavad:

- 1) selgitada lastele nii linnas kui ka maal 21. juuni ajaloolist tähtsust, ühe aastaga saavutatud tagajärgi koolitöö alal, tööstuses ja põllumajanduses, jutustada laste raskest seisukorrast kapitalistlikes maades jne.;
- 2) organiseerida 21. juunil linnades ja asulates pioneeride ja õpilaste rongkäike, selle juures kanda hoolt selle eest, et 21. juuniks kõigil pioneeride rühmadel oleksid lipud, fanfaarid ja trummid.

Enne 21. juunit korraldada rivilisi harjutusi, organiseerida lipukeste ja loosungite valmistamist, muretseda partei ja valitsuse juhtide portreed, lilled, harjutada laule jne.

21. või 22. juunil korraldada kohalikke lastepidusid vabas õhus, mille kavva võtta EK(b)P või ELKNÜ maakonnakomitee esindaja kõne, muusikalisi ettekandeid, organiseerida massilisi mängusid jne.

21. juuni õhtul läbi viia pidulikud pioneer-lõkked; ettevalmistus nendeks peab olema alustatud aegsasti kõikide pioneerrühmade poolt.

Kooskõlastada pidustuste kava kohaliku 21. juuni pidustusi organiseeriva komisjoniga.

N. Andresen
Hariduse Rahvakomissar.

O. Cher
ELKNÜ KK sekretär.

Kinnitan. 30. V 1941.
N. Andresen
Hariduse Rahvakomissar.

Raamatukogunduse lühiaegsed kursused ja raamatukoguhoidja II järgu kutseksamid 1941. a.

HRK Poliithariduse Osakond koos Ametiühingute Kesknõukogu ja kohalike rahvahariduse osakondadega korraldab raamatukogunduse lühiaegsed kursused ühes kutseksamitega raamatukoguhoidja II järgu kutse alal:

1. Võrus, 9.—14. juunini 1941, Võru Maakonna Rahvahariduse Osakonna korraldusel, Võrumaa, Ida-Valgamaa ja Lõuna-Tartumaa raamatukoguhoidjaile ning Petserimaa eesti raamatukoguhoidjaile, kuni 60 isikule. Kursuste juhataja vanem poliitharidustöö inspektor Ruut Liiv.

2. Viljandis, 15.—20. juunini 1941, Viljandi Maakonna Rahvahariduse Osakonna korraldusel, Viljandimaa, Järvamaa ja Lõuna-Pärnumaa raamatukoguhoidjaile, kuni 60 isikule. Kursuste juhataja vanem poliitharidustöö inspektor Karl Ronk.

3. Kundas, Põhja-Eesti Poliitharidustöökoolis, 24.—28. juunini 1941, selle kooli lõpetajaile, kuni 60 isikule, kooli korraldusel. Kursuste juhataja koolijuhataja Karl Vares.

4. Tallinnas, 11.—16. augustini 1941, Harju Maakonna Rahvahariduse Osakonna korraldusel, Harjumaa ja Tallinna raamatukoguhoidjaile ning neile Virumaa, Saaremaa ja Läänemaa raamatukoguhoidjaile, kel ei ole võimalik võtta osa Rakveres ja Haapsalus septembris korraldatavaist kursustest, kuni 60 isikule. Kursuste juhataja Harjumaa vanem poliitharidustöö inspektor.

5. Tartus, 18.—23. augustini 1941, Tartu Maakonna Rahvahariduse Osakonna korraldusel: I rühm — Tartu linna, Tartumaa ja Valgamaa rahvaraamatukoguhoidjaile, kuni 60 isikule; II rühm — Petserimaa, Tartumaa ja Virumaa vene raamatukoguhoidjaile, vene keeles, kuni 60 isikule. Kursuste juhataja Tartumaa vanem poliitharidustöö inspektor.

6. Pärnus, 25.—30. augustini 1941, Pärnu Maakonna Rahvahariduse Osakonna korraldusel, kuni 40 isikule. Juhataja Pärnu Linna Keskraamatukogu juhataja Johan Saar.

7. Rakveres, 1.—6. septembrini 1941, Viru Maakonna Rahvahariduse Osakonna korraldusel Virumaa raamatukoguhoidjaile, kuni 60 isikule. Kursuste juhataja Virumaa vanem poliitharidustöö inspektor.

8. Haapsalus, 8.—13. septembrini 1941, Lääne Maakonna Rahvahariduse Osakonna korraldusel Läänemaa ja Saaremaa raamatukoguhoidjaile, kuni 60 isikule. Kursuste juhataja vanem poliitharidustöö inspektor A. Rauk.

Kursustele võetakse esmajärjekorras linnade ja valdade keskraamatukogude ja ametiühingute raamatukogude juhatajaid ja, kui ruum võimaldab, ka haruraamatukogude juhatajaid, raamatukoguhoidjaid ja raamatulaenuuspunktide juhatajaid, kellel puudub raamatukogujuhataja kutse.

Kursuslastele korraldatakse võimaluste piires ühiskorter.

Kursustest osavõtu soovist tuleb teatada vastavale rahvahariduse osakonnale või kursuste juhatajale hiljemalt üks nädal enne kursuste algust, esitades selleks kirja-

liku sooviavalduse ühes elulookirjelduse, ankeedi ja dokumentidega hariduse ning raamatukogunduse praktika kohta, kui vastavad materjalid rahvahariduse osakonnas puuduvad.

Kursustel eksamid rahuldavalt õiendanud saavad pärast eksamiprotokollide kinnitamist HRK Poliithariduse Osakonnalt raamatukoguhoidja II järgu kutsetunnistused.

Tallinnas, 29. mail 1941.

Poliithariduse Osakonna juhataja H. Piilmann.
Raamatukogude vanem inspektor A. Leinjärv.

Hariduse Rahvakomissariaadi Kooliosakonna 1941. a. 2. juuni ringkiri nr. 3195 maakondade ja linnade täitevkomiteede rahvahariduse osakondadele, koolide inspektoritele ja lastekodude juhatajale lastekodude suvise tegevuse korraldamise asjas.

Eesti NSV-s, nagu teisteski Liidu vabariikides, pühendatakse suurt tähelepanu lastele. Seejuures on olulise tähtsusega ka laste suvise elu korraldamine. Tuhanded lapsed saadetakse suveks maale pioneerlaagritesse, kus nad terveis looduslikes tingimuses koguvad uut füüsilist ja vaimset jõudu ning harjuvad sõbraliku rõõmsa eluga laste kollektiivis.

Suur ja vastutusrikas ülesanne seisab laste suvise elu korraldamise alal ees ka lastekodudel. Lastekodude juhatajail ja kasvatajail tuleb mõelda sellele, kuidas kõiki neid võimalusi, mida pakub suvi, saaks maksimaalselt kasutada laste tervise kui ka kasvatusliku töö seisukohalt. Suvises töös lastega peab silmas pidama mitte ainult tervise parandamist, kosumist, silmaringi laiendamist, vaid ka laste sotsiaalsete, kollektiivsete omaduste kasvatamist, iseseisvuse arendamist, aktiivsust ja teadlikku distsipliini.

Üheks esimeseks ülesandeks lastekodu suvises töös on lastekodu kaunistamine. Kaunis, puhas, esteetiline, laste endi poolt korraldatud kodu kasvatab noortes armastust ja lugupidamist selle vastu.

Koduümbruse ilustamine, lillede istutamine ja nende eest hoolitsemine saab lastele huvitavaks ja armsaks harjumuseks.

Suurt tervislikku ja kasvatuslikku tähtsust omab lastekodu õige ja kindel režiim: kindlal kellaajal tõusmine, hommikeineks rivistumine, võimlemine, värskes õhus pesemine.

Toitev, suveoludele kohandatud eine kindlal kellaajal, omab määratu tähtsuse noorte elus. Hommikenele järgnegu töö: tubade koristamine, majajümbruse eest hoolitsemine, aia- ja põllutöö; neil, kel on järeleksamid õppeainetes sügiseks — koolitöö, kuid mitte enne ühe kuu möödumist pärast koolitöö lõppu. Enne lõunat — suplemine, õhu- ja päikesevannide võtmine. Pärast lõunasööki — puhkus — vaikne tund. Suurematel lastel teistkordne põllu- või aiatöö.

Pärast õhtusööki lapsed veedavad aega oma äränägemise järgi: loevad, mängivad, korraldavad kunstilisi isetegevuse õhtuid jne. Magamaminek jällegi kindlal kellaajal.

Spordil on suur kasvatuslik tähtsus. Spordialadest olgu nimetatud: võimlemine, ujumine, sportlikud mängud — korvpall, võrkpall, jalgpall jne. Soovitav on korraldada ka võistlusi. Enne suvise hooaja algust on vajalik laste arstlik ülevaatus ja arstlik nõuanne.

Suure tähtsuse suvises kasvatustöös omab ka matkamine. Seiklustarve, uude ja põneva elamuse otsimine noores vajab rahuldamist. Üheks paremaks vahendiks selleks on matkamine: minna välja uutele teedele, loodusesse, õppida tundma kodumaad, näha uut ümbrust ja uusi inimesi, sattuda uutesse olukordadesse. Parim matkamisviis on jalamatk. Lastekodu kasvandikel tuleks matkata juhi või kasvataja saatel. Matkad võivad olla poolepäevased, päevased või pikemad. Viimaste korral tuleb otsida ööbimisvõimalusi või elada laagrielu telkides, mis pakub erilist huvi ja põnevust. Suvel on soodne aeg ka ekskursioonide korraldamiseks (põllumajandusliku, geograafilise, ajaloolise jne. sisuga). Soovitav on korraldada ekskursioone lähedal asuvaisse sovhoosidesse, traktorijaamadesse jne.

Ekskursioonid olgu ette valmistatud, et kasvandikud teaksid, millele erilist tähelepanu pöörata.

Ka organiseeritud jalutuskäigud lilled, marjade, seente korjamise sihiga on huvipakkuvad toimingud suvel.

Suvine hooaeg, mil lapsed on vabad oma otsestest koolikohustustest, on soodne aeg laste töösukse, tööarmastuse ja tööharjumuste kasvatamiseks.

Suvisel koolivaheajal ei tule lapsi vabastada kohustustest, mis nad täitsid talvel, vaid ümberpöörduvalt — tuleb laiendada sel alal noorte ülesandeid. Suvel peavad pioneeride vanuses olevad kasvandikud mitte ainult hoolitsema puhtuse eest ruumides, vaid ka koduümbruses. Neil tuleb teha ka meeldivaks ülesandeks söögivalmistamise kaasaitamine, väiksemate pesuesemete pesemine, triikimine jne. Suur kasvatuslik tähtsus on ka laste osavõtul põllumajanduslikest töödest.

Ei või unustada ka poliitharidustööd. Seinalehel olgu väärikas osa ka suvel, samuti pioneeride töö. Pioneeride poliitilis-kunstilise sisuga lõkkeõhtud võiksid olla meeldivaks vahelduseks nii lastekodu kasvandikele kui ka ümbruskonna rahvale.

Üldse tuleks hoolitseda, et lastekodul oleks side oma lähema ümbrusega, et lastekodu kasvandik ei tunneks end isoleerituna, vaid aktiivse sotsialistliku ühiskonna liikmena.

Tuleb mõelda ka vihmastele ilmadele suvel, mil lapsed on paratamatult sunnitud viibima tubades (ilusatel ilmadel tuleb kõiki töid, mis vähegi võimalik, sooritada väljas värskes õhus).

Vihmastel ilmadel tuleb erilist tähelepanu pühendada ka lastekodu raamatukogule. Lugemisringi tööd võiks neil päevil laiendada terve lastekodu perele. Lapsi tuleb teadlikult õpetada lugema raamatuid. Loetud raamatute üle on vaja korraldada vestlusi, referaate jne. Vihmastel ilmadel võiks toimetada ka seinalehte, korraldada albumeid jne. Ka sobivad tubased mängud, nagu male jne.

Suvisel hooaja otstarbekohase ja huviküllase töö korraldamiseks on palju võimalusi. Tuleb vaid kõiki teadlikult kaaluda ja pedagoogilisest seisukohast otsustada.

Kooliosakonna juhataja J. Seilentala.

Lastekodude inspektor E. Gruntala.

MITTEAMETLIK OSA.

Eesti NSV Teatajas 1941. a. 1. maist 1. juunini avaldatud rahvahariduse ja kultuuri-ala seaduste, seadluste, määruste ja juhendite nimestik.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus koosseisude, töötasu-määrade ja töötasu-fondide registreerimist ning kinnitatud koosseisude kontrolli korraldava määruse muutmiseks, ENSV T 1941, 47, 706.

Eesti NSV Rahanduse Rahvakomissari käskkiri nr. 445 koosseisude, töötasumäärade, töötasu-fondide ja administratiiv-majanduslike kulude eelarvete registreerimise korra kohta ning nendest kinnipidamise kontrolli üle. Lisad. ENSV T 1941, 47, 707.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus riigiasutistele, -ettevõttele, ühiskondlikele organisatsioonidele ja eraasutistele majade üürileandmise kohta. — Leping. ENSV T 1941, 48, 717.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus pea- ja vanemate raamatupidajate õigustest ja kohustustest ühiskondlustatud sektori asutistes ja majanduslikes organisatsioonides. — Lisa. ENSV T 1941, 48, 722.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus teaduslik-uurimis-, õppe- ja poliitharidusasutiste töötajate puhkeaja kohta, ENSV T 1941, 48, 724. (See määrus on avaldatud ka HRK T 24 — 1941.)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus kooliruumide kasutamise kohta, ENSV T 1941, 48, 726. (See määrus on avaldatud ka HRK T 24 — 1941.)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus chitustegevuse alal eel- ja tehniliste projektide ning eelarvete kinnitamise korra kohta, ENSV T 1941, 49, 731.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti NSV territooriumil kirjastatud trükitoodetest sundeksemplaride saatmise ja Eesti NSV Raamatupalati ülesannete Riigiraamatukogule panemise kohta, ENSV T 1941, 49, 734.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus telefonimaksude tasumise kohta ametiisikute koduste telefonide eest, ENSV T 1941, 49, 736.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus kahjutulevastaste ettevaatusabinõude tarvituselevõtmise kohta, ENSV T 1941, 49, 737. (See määrus on avaldatud ka HRK T 25 — 1941.)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus riigiasutiste ja ettevõtete töötajatele teenistustasude maksmise tähtaegade muutmise kohta, ENSV T 1941, 49, 742.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Teadusliku Uurimisinstituudi asutamise kohta Tartu Riikliku Ülikooli juures, ENSV T 1941, 49, 744. (See määrus on avaldatud ka HRK T 27 — 1941.)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Riiginotariaadi määrustiku § 10, § 45 lg. 2 ja § 69 p. 4 tühistamise kohta, ENSV T 1941, 49, 746.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus rahvamajandusliku arvestuse korraldamise kohta Eesti NSV-s antud määruse osaliseks muutmiseks, ENSV T 1941, 49, 745.

Õpetajakutse omandamise ajutine juhend, ENSV T 1941, 50, 775. (See juhend on avaldatud ka HRK T 25 — 1941.)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti NSV Nõukogude Heli-loojate Liidu ajutise põhikirja kinnitamise kohta. — Ajutine põhikiri. ENSV T 1941, 51, 782.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Tööraamatute täienduslehtede ja aruannete kohta. — Lisad. ENSV T 1941, 51, 785.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti NSV Tallinna Tehnika-ülikooli Eesti NSV Tallinna Polütehniliseks Instituudiks ümbernimetamise kohta, ENSV T 1941, 51, 786. (See määrus on avaldatud ka HRK T 25 — 1941.)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus riiklikule krediidile ja hoiuasjandusele kaasaaitamise komisjonide ülesannetest töötajate kollektiivse elukindlustuse alal, ENSV T 1941, 51, 787.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus NSVL Riikliku Plaanikomisjoni Statistika Keskvalitsuse Õppekombinaadi organiseerimise kohta majandusarvestuse kaardrite ettevalmistamise ja täiendamise alal, ENSV T 1941, 52, 814.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti NSV rahvahariduse süsteemi ja õppeasutiste tegevuse aluste kohta, ENSV T 1941, 55, 867. (See määrus on avaldatud ka HRK T 27 — 1941.)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus erandite kohta puhkuse andmisel, ENSV T 1941, 55, 873.

Eesti NSV Tallinna Polütehnilise Instituudi Katsekojas tehtavate proovimiste, katsude ja analüüside taksid, ENSV T 1941, 55, 875.

Vastutav toimetaja Aleksander Kurvits. Tehniline toimetaja Maimu Tammeraid. Ladumisele antud 3. VI 41. Trükkimisele antud 6. VI 41. Paberi formaat 68×100/16. Trükipoognas 40,000 täheruumi. ¼ trükipoognat. Tellimise nr. 1850. MB-2492. Tiraaž 4650 eks. Tasuta. Tallinn, Riigi Trükikoda.

Вестник Народного Комиссариата Просвещения.

Печатано на эстонском языке.

